

Advies betreffende het belang van monitoringrapporten van erkende natuureservaten voor het INBO

Nummer:	INBO.A.2014.20
Datum advisering:	11 maart 2014
Auteur(s):	Niko Boone, Lon Lommaert
Contact:	Lode De Beck (lode.debeck@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	ANB-INBO-BEL-2014-17
Geadresseerden:	Agentschap voor Natuur en Bos Centrale diensten T.a.v. Carl De Schepper Koning Albert II-laan 20 bus 8 1000 Brussel carl.deschepper@ine.vlaanderen.be

AANLEIDING

Een voorwaarde voor het ontvangen van beheersubsidies voor een erkend natuureservaat, is de opmaak van een monitoringrapport. Drie vegetatiejaren na de eerste erkenning, en vervolgens om de 5 jaar moet de ontvanger van de subsidie bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) een uitgebreid monitoringrapport indienen¹. Het ANB bezorgt een kopie van de monitoringrapporten aan het INBO. In hetzelfde besluit staat dat de beheerder van het erkend reservaat jaarlijks, vóór 31 maart, een beperkt rapport van monitoringsgegevens naar het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek moet sturen.

VRAAGSTELLING

1. Wat is het belang van deze monitoringrapporten 'as is' voor de werkzaamheden van het INBO?
2. Komen er vragen van derden naar inzage of het bekomen van kopieën van deze monitoringrapporten?
3. Wat is de impact voor het INBO indien het ANB deze rapporten niet meer zou bezorgen aan het INBO?
4. Ontvangt het INBO 'het beperkte rapport van de monitoringgegevens' rechtstreeks van de beheerders van de erkende reservaten, zoals beschreven in art. 19, §2 van het BVR van 27/06/2003?
5. Zo ja, wat is het belang van deze beperkte rapportering t.a.v. de uitgebreide monitoringrapporten?

TOELICHTING

1. Wat is het belang van deze monitoringrapporten 'as is' voor de werkzaamheden van het INBO?

De monitoringrapporten worden op het INBO af en toe geraadpleegd. Het meest frequent gebeurt dat in het kader van een advies of een onderzoeksproject om bv. snel een zicht te krijgen op de toestand in een bepaald gebied. De rapporten bevatten soms bruikbare informatie op perceelsniveau over vegetatie, soorten, abiotiek en beheer. Ze kunnen hierbij aanvullend zijn aan de erkenningdossiers.

Zo worden de vegetatiekaarten uit de rapporten gebruikt als achtergrondinformatie wanneer een gebied gekarteerd wordt in het kader van de Biologische Waarderingskaart (BWK). De kartering zelf kan niet altijd overgenomen worden in de BWK omdat de gevolgde werkwijze niet steeds dezelfde is als deze die het INBO hanteert. Het betreft dan aspecten zoals interpretatieverschillen van karteringseenheden, detaillering of ontbrekende aspecten zoals vertaling naar habitattypes.

Als input voor de monitoringsprojecten van het INBO zijn de rapporten minder geschikt, toch wat de soortgegevens betreft. De verstrekte informatie is vaak niet afkomstig van een wetenschappelijk onderbouwd monitoringsprogramma en blijft hierdoor eerder fragmentarisch. Geregeld zijn de soortgegevens afkomstig van andere rapporten of bronnen die door het INBO raadpleegbaar zijn (bv. waarnemingen.be). Soms zijn gegevens ook afkomstig van publiek toegankelijke databanken waarvan het INBO (mede)beheerder is (vb. VIS-databank, Florabank).

De rapporten zijn wel bruikbaar voor het verzamelen van hydrologische informatie. Wanneer er contacten zijn met de beheerders van een erkend natuureservaat, wordt gevraagd de meetgegevens van peilbuizen digitaal door te sturen. Indien dit niet het geval is, worden de gegevens uit de monitoringrapporten gehaald. In sommige monitoringrapporten is de gebruikte informatie afkomstig van het INBO zelf.

Ook voor het inventariseren van uitgevoerde beheerwerken kunnen de rapporten gebruikt worden. Zo stelt het INBO vijfjaarlijks een overzicht op van herstel- en inrichtingsmaatregelen van stilstaande wateren in natuurgebieden (zie Denys, 2007). De monitoringrapporten worden hiervoor geraadpleegd.

In het Natuurrapport van 2007 werden de gegevens uit de monitoringrapporten van 2005-2007 die in digitaal (in GIS) beschikbaar waren gebruikt om de evolutie van de natuurtypen ten opzichte van het

¹ art. 19 van het BVR van 27/06/2003 tot vaststellen van de voorwaarden voor de erkenning van natuureservaten en van terreinbeherende natuurverenigingen en houdende toekenning van subsidies.

natuurstreefbeeld te analyseren. (Zie NARA 2007, Hoofdstuk 8. Erkende natuurresevaten: <http://www.inbo.be/files/Bibliotheek/19/174819.pdf>). De analyse bleef toen relatief beperkt omwille van (1) de beperkte dekkinggraad van de digitale kaartgegevens t.o.v. de oppervlakte erkend natuurreservaat (15%) en (2) het feit dat het vooral 'eerste' monitoringrapporten betrof (drie jaar na de initiële erkenning). Een nieuwe analyse met gegevens van het tweede monitoringrapport is nog niet uitgevoerd en voorlopig ook niet gepland.

De rapporten worden analoog aangeleverd. Om de verdere bruikbaarheid te verhogen is het aangewezen dat minstens de data uit de rapporten beschikbaar worden gesteld via databanken en dat het kaartmateriaal digitaal beschikbaar is voor GIS-toepassingen.

2. Komen er vragen van derden naar inzage of het bekomen van kopieën van deze monitoringrapporten?

De monitoringrapporten zijn beschikbaar in de bibliotheek van het INBO. Er zijn geen rapporten uitgeleend aan derden. Mogelijk worden ze wel geraadpleegd door bezoekers aan de bibliotheek.

3. Wat is de impact voor het INBO indien het ANB deze rapporten niet meer zou bezorgen aan het INBO?

De impact voor het INBO zal beperkt zijn. Zoals eerder vermeld worden de rapporten eerder sporadisch gebruikt. De informatie m.b.t. soorten kan vermoedelijk ook via andere kanalen bekomen worden. Het zou wel zinvol zijn om te kunnen beschikken over de meetgegevens van het grondwater en over de kaarten met de beheer-, herstel- en inrichtingswerken. Het zou voor het INBO efficiënter zijn mochten deze gegevens digitaal ter beschikking worden gesteld.

4. Ontvangt het INBO 'het beperkte rapport van de monitoringgegevens' rechtstreeks van de beheerders van de erkende reservaten, zoals beschreven in art. 19, §2 van het BVR van 27/06/2003?

Neen. Het INBO heeft nog geen 'beperkt rapport van de monitoringgegevens' ontvangen. We ontvangen enkel de monitoringrapporten die door ANB worden doorgestuurd. Op de rapporten afkomstig van vzw Durme en Limburgs Landschap vzw staat specifiek vermeld dat het om een uitgebreid monitoringrapport gaat. Op de rapporten van Natuurpunt vzw wordt enkel vermeld dat het om een monitoringrapport gaat.

5. Zo ja, wat is het belang van deze beperkte rapportering t.a.v. de uitgebreide monitoringrapporten?

Aangezien we nog geen beperkt rapport van de monitoringsgegevens ontvangen hebben, kunnen we deze vraag niet beantwoorden.

REFERENTIES

Denys, L. 2007. Herstel van stilstaande wateren in Vlaanderen. Water 30/13-17. Congres Watersysteemkennis, mogelijkheden voor ecologisch herstel van watersystemen.